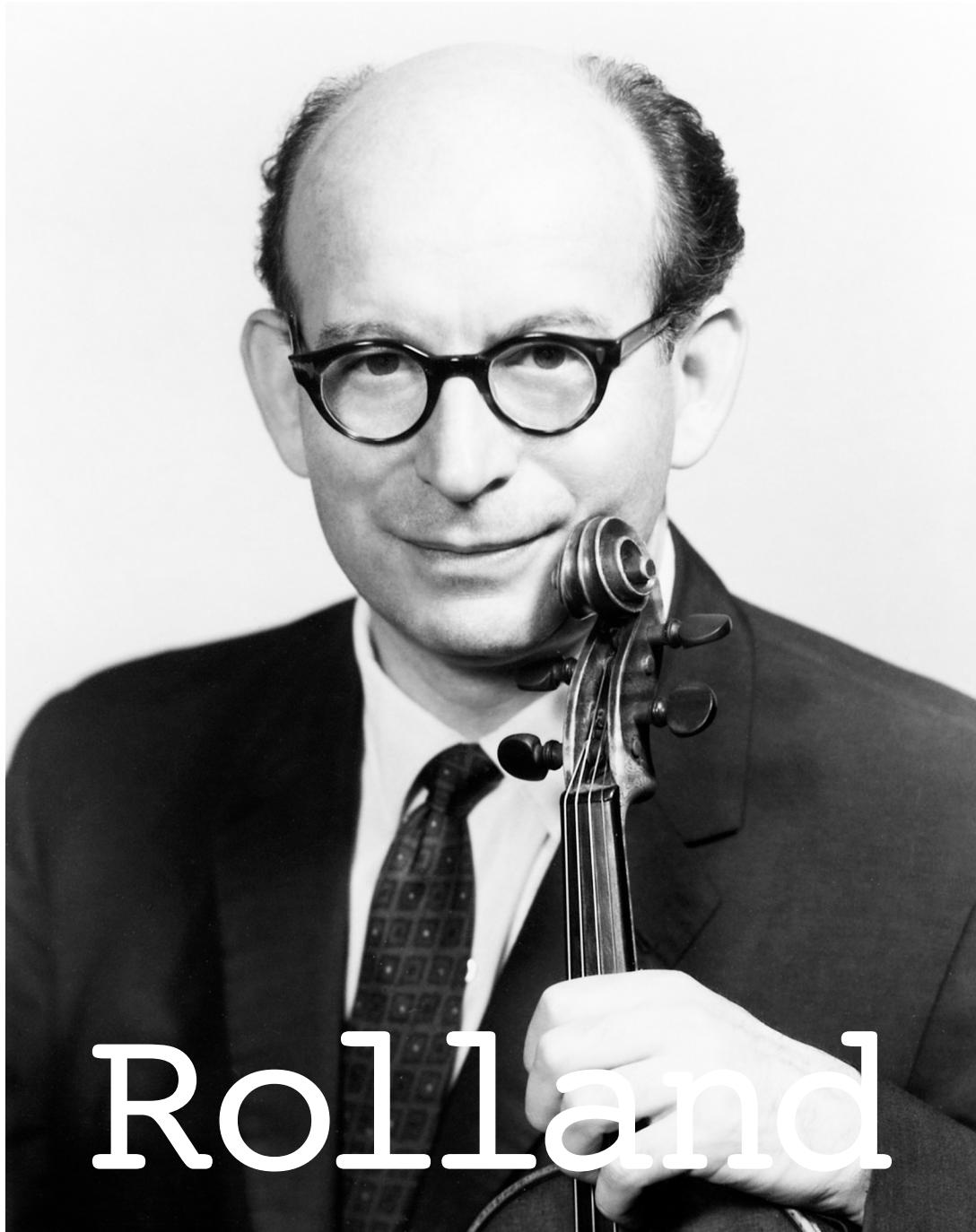

ESTA NEWS

4 | 2016

Rolland

Publikation för medlemmar i Svenska Stråkläraryrket.
Ansvarig utgivare: Päivikki Wirkkala-Malmqvist
Redaktör: Fredrik Ström
Biträdande redaktör/annonsansvarig: Johan Falk

ESTA News

% Fredrik Ström
Ola Hanssonsgatan 4, 4 tr.
112 52 Stockholm
estanews@estasweden.se
070-739 68 49

SSF och textförfattare har copyright på artiklar och inlägg. Eftertryck är endast tillåtet med tillstånd och angiven källa. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera inkommet material. Innehållet i publikationen ger inte uttryck för centrala ESTA:s åsikter.

Manusstopp

19 februari för nr. 1 2017.

Annonsstorlekar och priser (färg/svartvitt)

Helt uppslag (428 × 288 mm inklusive 4 mm utfall): 4500/3000 kronor.
Helsida (218 × 288 mm inklusive 4 mm utfall): 2700/1800 kronor.
Halvsida (174 × 115 mm): 1200/900 kronor.
Kvartssida (85 × 115 mm) eller mindre: 900/600 kronor.

Svenska Stråkläraryrket

% Sara Toftgård
Helsingborgsvägen 14
121 53 Johanneshov
sekreterare@estasweden.se
estasweden.se
Plusgiro 88 69 57-0

Ordförande: Päivikki Wirkkala-Malmqvist
Vice ordförande: Petra Hellquist
Sekreterare: Sara Toftgård
Kassör: Johan Falk
Övriga ledamöter: Fredrik Ström, Gabriel Szamosi, Stefan Waldemarson och Torbjörn Westman
Suppleanter: Lars Bertilsson, Catharina Grunér Kronqvist och Karin Olsson
Hedersordförande: Harald Thedéen
Hedersledamot: Kjell-Åke Hamrén

Medlemskap i SSF kostar 350 kronor/år för aktiva och stödjande medlemmar, 100 kronor/år för pensionärer, gratis för stråkmotodiktstudenter. Bli medlem genom att betala in avgiften på pg 88 69 57-0 samt ange namn, adress, e-post, telefonnummer och instrument. Enklast görs detta via vår hemsida: estasweden.se. Medlemmarna ansvarar själva för att uppdatera sina kontaktuppgifter.

European String Teachers Association

Centralt sekretariat
Medlemssekreterare: Isabel Hahn
info@estastrings.org/www.estastrings.org
President: Bruno Giuranna (IT)
Vice president: Mark Lambrecht (BE)
Kassör: Agnes Stein von Kamienski (DE)
Övriga ledamöter: John Shayler (GB), Karen Valeur (DK)

Framsidan

Paul Rolland, cirka 1955
Foto: University of Illinois Archives

Innehåll

Ordföranden 3

”Jag tycker att var och en av oss faktiskt har en skyldighet att fördjupa sig i det digra dokumentet...”

Kunskapens källa 4

Johanna Östling berättar om SSF:s stråkmotodikkurs med Ulla Magnusson i Västerås.

Paul Rolland 8

Professorerna Michael Fanelli och Mimi Zweig om en av 1900-talets pedagogiska giganter.

Ung ton stråk 18

Matts Eriksson inspirerade ungdomar i Linköpings kammar-musikförenings ungdomssatsning.

Ta dig ton 20

”Nu när jag inte arbetar i någon kulturskola och har fiolelever så är det dags för mig att sätta punkt för skrivandet.”

Notiser 21

”Vi minns med värme Maj-Britt som en outtröttlig entusiast, inspiratör och eldsjäl i fru Musicas tjänst.”

8

FOTO: JAN-OLAV WEDIN

SÅ HÄR MITT i den mörkaste årstiden behöver vi så väl de få solstrålar som förunnas oss. I brist på snö – i alla fall här i södra Sverige – välkomnar jag alla juleljus, även de grälla som jag kanske själv inte skulle ha valt att ha i fönstren eller i vår trädgård.

Hösten för oss musiklärare har i mångt och mycket handlat om kulturskoleutredningen. Johan Falk, vår förbundskassör, har följt processen och redogjort för innehållet till oss medlemmar (se hans artikel i ESTA News nr. 3). Dock måste vi alla ta oss samman och läsa vad utredningen innebär för vår egen specifika arbetssituation. Finns det ett nytänkande som inspirerar oss? Kommer musikundervisning på skoltid att slopas? Kommer vi att "tvingas" undervisa bara i grupp? Jag tycker att var och en av oss faktiskt har en skyldighet att fördjupa sig i det digra dokumentet för att forma en egen uppfattning och kunna ta ställning. Själv har jag bara skummat igenom texterna och ser att jullovet kommer att knapras i kanterna – igen.

Remissvarstiden går ut 15 mars 2017, och kulturminister Alice Bah Kuhnke uppmanar "vem som helst" att svara (enligt artikeln i Kulturskolan magasin nr. 6)! Svenska Stråkläraryrket kommer tillsammans med andra aktörer (Svenska Suzukiförbundet, Svenska Pianopedagogförbundet med flera) att författa ett gemensamt remissvar. Kära medlemmar, gör era röster hörda! Vi behöver kunskaper, åsikter, konsekvensanalyser och ställningstaganden just från er som är sakkunniga i de frågor utredningen belyser.

Haukur Hannesson, en av våra medlemmar verksam i Västerås kulturskola, har åtagit sig att skriva ett förslag för vilket jag vill tacka honom redan nu.

En person som jag också vill tacka är vår kollega Marita Sandberg som i många års tid har bidragit till ESTA News med sin sida "Ta dig ton". Tack Marita för alla dina givande artiklar som har givit många av oss inspiration men också fått oss att känna gemenskap och att vi inte är ensamma med våra, ibland tunga, arbetsuppgifter. Nu vill Marita lämna stafettspinnen vidare, och vi efterlyser förstås någon härlig kollega med en vass penna som vill bli vår kolumnist!

Ett stort värmande ljus i vintermörkret kommer vi alla som åker till Stråkdagarna i Malmö att få njuta av. Tänk vilken energikick att få spela orkester med Terje Moe Hansen: "Holbergsviten" av Grieg, hans eget arrangemang av "Blinka lilla stjärna" med mera. Håll utkik efter noterna på hemsidan (estasweden.se). Vi kommer att lyfta fram Paul Rolland, pedagogen och forskaren som fokuserade på rörelsen i musiken/tekniken som en väsentlig del av undervisningen. Läs gärna mer om programmet på hemsidan. Men återigen blir den viktigaste ingrediensen i det hela NI som kommer, tar del av utbudet, reflekterar med varandra, har kul tillsammans, spelar med varandra och sedan sprider er entusiasm bland era kollegor och elever.

Att summera det gångna året i sista tidningsnumret är en återkommande del av alla ordförandespalter. Hur har det varit med tolerans, energi och variation? Globalt sett har året varit ett mörkt kapitel: krig, miljöförstörelsens framfart och kvävande nationalism som vädrar morgonluft. I vårt arbete gör vi helt säkert minimal skada i alla de ovannämnda områdena. Den man musicerar med kränker, sänker, exkluderar eller förminskar man inte utan lyfter, försvarar, bär och inkluderar.

God Jul och Gott Nytt År 2017! Vi ses i Malmö!

Päivikki Wirkkala-Malmqvist
ordforande@estasweden.se

Kunskapens källa

Under 2016 har Svenska Stråkläraryrket i samarbete med Västerås kulturskola anordnat en fortsättning av den stråkmeterodikkurs som Ulla Magnusson tidigare höll genom Karlstads universitet. Kursdeltagaren **Johanna Östling** berättar om kunskap, sammanhållning och vikten av att få diskutera. Hon har också intervjuat kursledaren Ulla Magnusson, som du även träffar under Stråkdagarna i Malmö.

SNART ETT ÅR har en grupp violin- och viola-pedagoger från olika delar av Sverige träffats på Västerås kulturskola för att fördjupa sina kunskaper i stråkmeterodik på en kurs för Ulla Magnusson. Detta är den fjärde av fem perioder på två dagar vardera, då vi möts upp i ett av stråkrummen. Stolar och notställ plockas fram och justeras för att bli så ergonomiskt anpassade som möjligt. Ergonomi är något ständigt återkommande och grundläggande i Ulla Magnussons undervisning, och under kursens gång har vi också haft förmånen att träffa violinisten och pedagogen Lisbeth Vecchi som gett oss ytterligare fördjupad kunskap om ergonomi på violin och viola.

Inför varje träff har noter och texter skickats ut, som vi har kunnat förbereda. Repertoaren har varit tagen ur olika epoker med anknytning till de olika aspekter av violinspelet som tagits upp vid olika tillfällen. Vid varje uppstart och morgon gör vi en kroppslig uppvärmning anpassad för ett ergonomiskt spel. Ulla visar och instruerar, och då och då överlåter hon åt någon i gruppen att visa de olika övningarna för att ytterligare befästa det ergonomiska tänket hos oss.

Successivt övergår vi till tekniska övningar samlade i stenciler av Ulla. Hon förklarar vad de betyder och hur de fungerar i praktiken, och sedan utför vi dem tillsammans. ”Okej. Om vi säger att jag är er elev nu och jag gör så här”, säger Ulla och visar ett sätt att hålla fiolen. ”Vad säger ni då? Vad kan jag göra annorlunda?” Någon i gruppen säger: ”Det ser ut som att det är en spänning i handen som håller fiolen”. ”Ja, det stämmer. Men finns det något annat som vi behöver titta på? Finns det något som gör att det blir så här?”, svarar Ulla och visar igen samtidigt som hon snurrar runt ett varv. En liten stunds fundersam tystnad infinner sig i gruppen och sedan kommer svaret: ”Ja, men det är ju alldeles

stelt i axeln. Den är upphöjd och spänd vilket gör att det blir spänningar även ut i handen.” ”Just det”, säger Ulla. ”Spänningar kommer ofta inifrån och ut. Kom ihåg att också ofta titta på elever bakifrån när de spelar.” Det krävs en högt utvecklad teknik och medvetenhet för ett skickligt spel på sitt instrument, men det krävs ytterligare för att på ett så bra sätt kunna imitera olika felaktigheter.

Många gånger känner vi igen speltekniska utmaningar, framför allt från vårt arbete som pedagoger men också då och då från vårt eget spel. Till exempel blev undertecknad vid andra tillfället uppmärksam på en spänning i strårkarmen som uppkom i samband med tremolo och blev ordinerad att göra några övningar varje dag i någon minut. Det fina i det hela är att vi pratar om grundläggande teknik som återkommer i alla stadier av instrumentspelet. Teknikerna behövs för att vi ska kunna spela och kan förfinas och förbättras under hela vårt spelliv. När vi förbättrar vårt spel på avancerad nivå är det ändå ofta den grundläggande tekniken som behöver förbättras. Det handlar i grunden om samma sak, nybörjare eller avancerad, det handlar om violinspelet och olika stadier av medvetandegörande kring sitt spel.

Varvat med de tekniska övningarna och diskussionerna spelar vi varierad repertoar hämtad från olika epoker. Man har ett perspektiv av att violin- och violaspelet i grunden har mycket gemensamt, och att det därför fungerar att diskutera den grundläggande tekniken utifrån violinen i första hand.

Lunchrast mitt på dagen och fikarast på förmiddagen och eftermiddagen. Någon har med sig fikabröd, och det kokas kaffe i personalköket. Under kursens gång har vi blivit ett sammansvetsat gäng, där vi också har fått möjlighet att knyta nya kontakter och diskutera vårt arbete. Fikarasterna är ibland minst lika

spännande, men ur ett lite annat perspektiv. Vi har olika bakgrund, vi kommer från olika platser och är i blandade åldrar. Några har fått kursen genom sin arbetsgivare, andra har kommit till den på egen hand. De som reser långväga till Västerås sover över på hotell eller vandrarhem, och ibland när bokningarna har sammanfallit har diskussionerna fortsatt sent in på kvällen och återupptagits vid frukosten på hotellet. Det är uppenbart hur viktigt det är att som stråkpedagog få prata om stråkmetodik och undervisning. I yrkeslivet är det lätt att det glöms bort när det är mycket annat praktiskt som måste diskuteras. Kursen blir en källa till kunskap och inspiration och ett forum att diskutera och utveckla stråkmetodik, vilket ger kraft och styrka till att förbättra och utveckla vårt eget arbete.

Deltagarna vid metodikkursen.
Bakre raden:
Andreas Kongshaug,
Johanna Östling,
Els-Marie Landin,
Ingrid Lindström,
Malin Wikbland och
Leena Arvidsson.
Främre raden:
Annelie Spånberger,
Ulrika Hagman,
Ulla Magnusson och
Karin Nygren.

Intervju med Ulla Magnusson

Hur länge har du varit kursledare för den här kursen?

Den första kursen hölls läsåret 2007/2008, och denna kurs är den nionde i ordningen. Tidigare gick kursen genom Karlstads universitet och var då förlagd på Musikhögskolan Ingesund de första fyra åren och sedan på Nacka musikskola. Den här gången går kursen som ett samarbete mellan Svenska Stråkläraryrket och Västerås kulturskola.

Vad tycker du om att leda kursen?

Jag tycker det är roligt, inspirerande och lärorikt. Vid kurstillfällena läser jag av hur gruppen uppfattar det jag säger och försöker sedan vidareutveckla det vi arbetar med.

FOTO: MOA RÖNNGREN

Stråkmotodikkurs med Ulla Magnusson

Var har du arbetat?

Jag började undervisa som 16-åring vid en privat musikskola. Under yrkeslivet har jag sedan arbetat vid Stockholms kommunala musikskola (som det hette tidigare) i 39 år, vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm i 26 år som violin- och metodiklärare, som förste musiklärare och konsertmästare i Linköping 1965–66, i Västerås som violinlärare och orkesttermusiker 1966–69, som lärare i högstadiemetodik och spel (repertoargenomgång) vid SMI (Stockholms Musikpedagogiska Institut), instruktör i 14 år i SUSO (Stockholms Ungdomssymfoniorkester) och lärare vid "Kallkursen" (Ivar och Gerda Lundgrens stiftelses sommarkurs för unga violinister-/violaster) i 37 år. Under hela tiden har jag också haft privatundervisning. Numera fungerar det mest så att elever söker upp mig privat och tar lektioner.

Hur och när började du själv spela?

Jag gick i andra klass i Folkskolan. En dag kom en fiollärare in i klassrummet tillsammans med vår kvinnliga överlärare (rektor). Hon frågade klassen om det var någon som ville börja spela fiol. Jag räckte upp handen, fast jag nog inte var helt säker på hur en fiol såg ut. Hur som helst så gick jag hem och berättade för mina föräldrar att jag skulle börja spela fiol. Jag minns väldigt tydligt att min far putsade kristallkronan, och jag kan fortfarande känna doften av ammoniak när jag tänker på det. Det visade sig att min far hade spelat fiol tidigare men tröttnat på det, kanske på grund av bristfällig undervisning. Jag fick ärva hans fullstora fiol, som jag började spela på. Läxan efter första lektionen var att lära sig hålla fiolen och stråken samt att spela på de lösa strängarna med hela stråken. Efter ett år hade jag plöjt igenom en tjock folkskola och spelat från första till åttonde läget utan att veta vad en lägeväxling är. När jag hade spelat i fyra år anmälde min far mig till den första Kallkursen, som ägde rum 1954 (de tre första åren var kursen i Småland). Jag provspelade och blev antagen, yngst i gruppen. Där träffade jag Sven Karpe och därmed började en lång, mödosam men rolig och intressant resa för att lägga en ordentlig grund i fiolspellet. Jag deltog som elev vid de fem första Kallkurserna.

Varför började du undervisa?

Att jag började undervisa beror nog framför allt på att jag är väldigt intresserad av människor. Det är det viktigaste skälet. Om jag inte hade blivit fiollärare hade jag kanske blivit sjukgymnast eller psykolog.

Ulla Magnusson

Har du någon förebild?

Det finns flera förebilder, men min stora förebild är min huvudlärare i fiolspel Sven Karpe, initiativtagaren till Kallkursen och elev till Carl Flesch. Det är tack vare honom och den kunskap han har förmedlat som jag nu själv är pedagog. Jag tror inte att det finns någon övning ur Svens enorma förråd som jag inte haft stor nytta av i mitt eget spel.

Finns det något speciellt minne som betyder mycket för dig som lärare?

Det är väl klyschan som alla säger men som ändå är så sann: när man känner att eleven lyckas. Till exempel när man har en elev med dåligt självförtroende. Man jobbar konsekvent och systematiskt och bygger upp spelet så att alla förutsättningar finns. Efter hand spelar eleven upp på konsert och lyckas jättebra. Det blir som ett stort kliv för eleven, som förstår att det inte bara var tur utan för att den faktiskt kan det här. Man känner glädje som lärare när eleven lyckas och tycker det är kul.

Vad är det bästa med att undervisa?

Det hänger ihop med mitt svar på förra frågan. För mig handlar det mycket om att utveckla hela människan. Att få människan att växa och utveckla självförtroende. Fiolen och musiken är

FOTO: JOHANNA ÖSTLING

mina verktyg för att nå det målet. Jag bedömer inte eleverna utifrån om de vill bli yrkesmusiker eller inte eller i orden "begåvad" eller "obegåvad". Det är roligt att undervisa elever som är intresserade och har en vilja att utveckla sin förmåga. De ger mig så mycket energi och glädje! Ibland när jag får brev från elever så skriver de att de är tacksamma för allt de har lärt sig på fiolen men ofta framför allt för hur de har vuxit som människor och utvecklats som kreativa personer.

Har du något motto som lärare?

Nyfikenhet, envishet och tålamod. De hänger ihop med varandra. Man behöver alla tre ingredienserna för att kunna utvecklas vidare på bästa sätt.

Kan du ge några tips till mig som ganska nyligen har börjat min karriär som stråklärare?

- Glöm inte ergonomin!
- Låt eleven växa som människa och kreativ person och utveckla sitt självförtroende. Låt elevens egen drivkraft växa. Det görs med konsekvent arbete och stimulerande och fantasifulla arbetsuppgifter. Ge tydliga

verktyg/anvisningar och stimulera samtidigt fantasin och nyfikenheten till att hitta egna lösningar. Sträva efter att på sikt göra eleven självgående. Det handlar också mycket om att väcka arbetsglädjen. Om eleven känner sig trygg och medveten i arbetsprocessen leder det i sin tur till arbetsglädje. Jag vill inte "mata" ut information, utan jag vill att eleven söker den själv. Först ger jag verktygen, sedan inspirerar jag eleven att använda dessa genom att jag ställer frågor. Vid ett senare tillfälle i ett annat sammanhang upptäcker eleven att den själv kan lösa ett problem/uppgift med hjälp av de verktyg den har lärt sig. Det blir en positiv upplevelse, vilket stärker motivationen och lusten till att lära sig mer.

- Använd dig gärna av tekniska hjälpmedel. Mina elever är vana att spela in lektionerna. Då kan de i efterhand gå igenom vad vi har gjort på lektionen. De har också en fioldagbok där de skriver korta noteringar/anvisningar. Den tekniska utvecklingen går ju framåt hela tiden. Var öppen för de tekniska möjligheterna och använd dem på det sätt som bäst passar din arbetssituation och för att kunna hjälpa eleverna och samtidigt effektivisera och spara tid. ☺

N. Nilsson Fiolbyggare AB
ETBL. 1888

www.fioler.se

Medlem av:
Entente Internationales des Maitres Luthiers et Archetiers d'Art
Verband Deutscher Geigenbauer und Bogenmacher e. V.
Sveriges Violinbyggarmästare

Erikslustvägen 62, 216 18 Limhamn (Malmö)
Tel: 040-15 98 03, E-post: info@fioler.se

DRÖMMER DU OCKSÅ OM
ETT LIV MED MUSIKEN?

KLASSISKT | JAZZ | FOLK | KOMPOSITION

Spetsutbildning
Riksintag

Sveriges ledande musik-
högskoleförberedande
utbildning – under snart
50 år.

 LÄS MER PÅ: MUSIKKONSERVATORIET.COM

MUSIKKONSERVORIET
FALUN

Paul Rolland – en minnesteckning

Professor **Michael Fanelli** har inte bara studerat pedagogik för och arbetat med Paul Rolland, han håller också på och avslutar arbetet med sin biografi över den legendariske pedagogen, musikern och forskaren. Här ger han oss en överblick över ett enastående livsverk och ett pedagogiskt arv som fortfarande är lika aktuellt.

STRÅKINSTRUMENTSPELET OCH DESS pedagogiks historia är ett omfattande och komplicerat ämne. Efter framväxten av den moderna violinfamiljen i Italien under 1400-talet har många viktiga avhandlingar skrivits om stråkpädagogik. Paul Rollands pedagogiska teorier och metoder är viktiga bidrag till denna litteratur. Hans arbete för stråkutbildning är internationellt välkänd och respekterad av stråklärare och professionella musiker. Hans publikationer om stråkinstrumentspelets fysiologi och pedagogiska ämnen inom stråkundervisning fortsätter att vara en primär källa för många nutida författare. Vid Paul Rollands bortgång den 9 november 1978 ändades en karriär på nära fyra decennier.

Mångfalden i Paul Rollands professionella verksamhet under sin 40-åriga karriär omfattade egna framträdanden, akademisk forskning och olika funktioner inom yrkesorganisationer. Rollands gärning inom många områden av stråkutbildning, som musiker, pedagog, forskare, redaktör, författare, seminarieledare, konstföreläsare, administratör och ledare för musikorganisationer, grundlade hans ställning som en av de ledande inom stråkpädagogiken. Rollands skarpsinniga förståelse av undervisnings- och inlärningsprocessen, både musikaliskt och biomekaniskt¹, var en viktig faktor som gjorde honom till en av sin tids mest framstående pedagoger inom sitt yrkesområde.

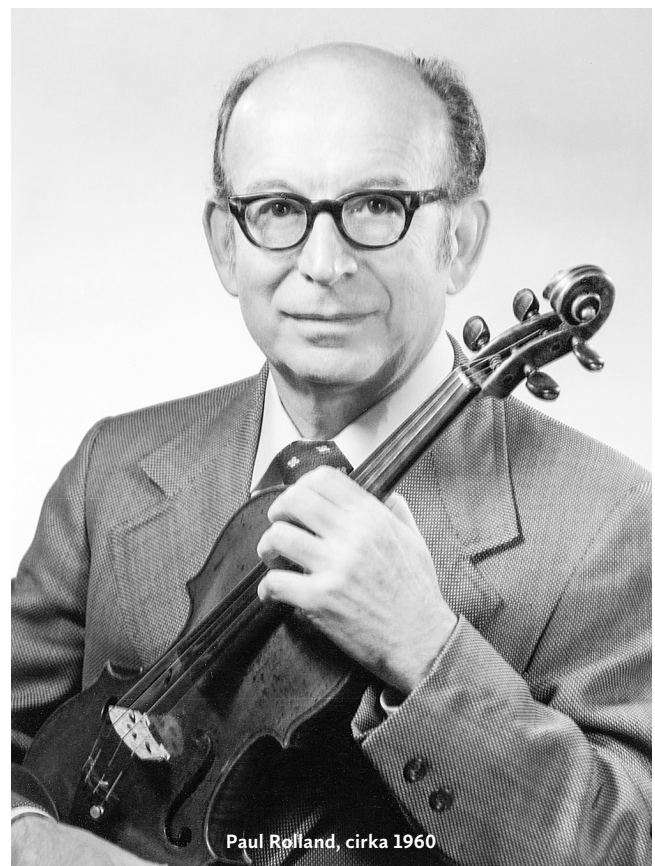
Barndom och utbildning

Rolland föddes som Paul Reisman den 21 november 1911 i Budapest, Ungern och var Gyula och Etreka Reismans andra barn. Hans syster Anna föddes 1909 i staden Ungvar. Familjen försökte intressera Rolland för fiolspel vid fyra års ålder. Det gick inte alls bra, han var alldeles för omogen. Vid denna tidiga ålder fick han en liten fiol som hade tillhört en avlägsen släkting som var konsertviolinist. Vid elva års ålder blev Rolland ändå intresserad av de zigenarviolinister som spelade i Budapest. Enligt hans syster, Anna Hajdu, ”studerade Paul deras spelteknik.

1. Biomekanik. Studier av jämvikt och rörelser hos levande organismer, oftast människokroppen. [– – –] Biomekanisk analys fordrar kännedom om olika kroppsdelars storlek, form och inbördes läge (anatomiskt) samt ofta också om deras rörelser (kinematik). *Ur Nationalencyklopedin 1990.*

Han var mycket intresserad av det naturliga sätt på vilket zigenarna spelade sina instrument.” Hans fortsatta intresse för fiol ledde till att hans mamma ordnade så att han fick entimmes lektioner på instrumentet. Hans morbror Dezós Fried försåg honom med en fiol. Rolland byggde också kristallradioapparater som han sålde för att betala för sina fiollektioner. Vid 18 års ålder började Rolland ge privatlektioner till yngre elever för att finansiera sin utbildning.

I sina pedagogiska föreläsningar vid University of Illinois, framhöll Rolland det faktum att han ursprungligen hade utbildats i den äldre tyska 1800-talsskolans sätt att spela och sedan var tvungen att helt rekonstruera sitt spelsätt för Dezós Rados, en föreläsare för den dåvarande progressiva ungerska skolans violinpedagogik.

Paul Rolland, cirka 1960

FOTO: UNIVERSITY OF ILLINOIS ARCHIVES

Det var tidvis både en prövning och en möjlighet. Rolland berättar hur han började ta lektioner för Dezós Rados på Fodor School of Music:

”Jag prövade en rad lärare utan att hitta mig själv. Allt jag visste var att de inte bidrog till min utveckling. ... Men jag blev inte avskräckt trots frustrationen. Efter tre eller fler lärare hörde jag talas om en lärare som hette Rados, vars elever verkade vara ett snäpp eller mer över genomsnittet. ... På något sätt hamnade jag slutligen i hans klass, och han höjde och stärkte mig tillräckligt för att bli accepterad i Imre Waldbauers sfär.”

När Rolland kom till Imre Waldbauers studio på Franz Liszt-akademien [i Budapest] för att studera violin och viola, introducerades han till och upptäckte många nya och innovativa biomekaniska koncept rörande stråkinstrumentspel. Genast blev han medveten om det analytiska, progressiva förhållningssätt till alla aspekter av stråkinstrumentspel och kinematik som Waldbauer provade och som var motsatsen till den äldre tysk-ungerska Hubayskolans utbildning, som Rolland tidigare hade fått ta del av. Han lärde sig också att Waldbauers teorier om spelets fysiologi var mycket påverkade av ”The Physiology of Violin Bowing” av Friedrich Adolf Steinhausen. Rolland berättar:

”Waldbauer och Dezós Rados hade tydligen läst hans bok, och deras undervisning reflekterade kunskaper om Steinhausen. Så jag skulle påstå att Steinhausens verk var en stor drivkraft bakom den mer vetenskapliga inriktningen av den ungerska undervisningen.”

Rolland utexaminerades från Franz Liszt-akademien 1937 med en Master of Music-examen. Vid 26 års ålder hade han redan utmärkt sig vad det gällde att framträda och undervisa, trots att han inte började ta fiollektioner förrän han var elva år. Omkring 1936 var Rolland professionellt verksam som förste altviolinist i Ungerska Symfoniorkestern, altviolinist i Pro Ideale-kvartetten, fiollärare och assistent till Waldbauer vid Franz Liszt-akademien och chef för stråkvadningen och fiollärare vid Gimes musikinstitut i Budapest. På begäran av Waldbauer skrev Rolland under 1936 och 1937 en 70-sidig progressiv läroplan för fiolundervisning för

pedagogklassen vid akademien: “Method of Violin Playing for the Training Course.”

Amerika

1936 bildade Rolland och tre klasskamrater vid Franz Liszt-akademien ”Pro Ideale-kvartetten”. De undervisades av Leo Weiner och hade honom som mentor. Han finslipade kvartettens konstnärskap innan de avreste till USA den 11 september 1938. Kvartetten hade fått ett tvåårigt engagemang att konserterna och undervisa i kammarmusik vid Westminster Choir College i Princeton, New Jersey. 1940 upplöstes kvartetten när medlemmarna bestämde sig för att söka andra professionella anställningar och Rolland beslutat sig för att söka en lärartjänst vid ett college eller universitet. Han registrerade sig vid en pedagogisk agentur i Chicago och kunde därigenom säkra en anställning på Simpson College i Indianola, Iowa.

Strax efter det att Rolland hade anlänt till Simpson College fick han se en uppvisning av en stråkklass som presenterades av Marjorie Keller, en stråklärare i Des Moines-området. I ett brev till Gerald Fischbach [amerikansk violinpedagog] den 21 november 1972 skrev han:

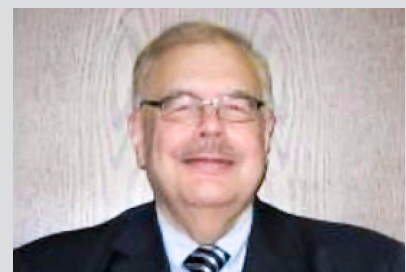
”Jag hörde ett föredrag av Marjorie Keller i Des Moines om klassundervisning för barn, något som jag aldrig tidigare hade stött på. Denna entimmes föreläsning förändrade inriktningen av mitt yrkesliv. Som konservatorieutbildad lärare inriktad på konserterande, har jag sedan dess försökt och gillat att undervisa fiolklasser. Utan att ha någon bakgrund i den typen av undervisning, räknade jag ut vad jag skulle lära ut och hur. Och snart, i den lilla lowastaden Indianola, spelade många barn fiol, några cello, och inom några år hade jag några av delstatens bästa studenter. Det finns fortfarande en del människor i Iowa City som kan minnas mina klassuppvisningar där 1945. Dessutom kan Marjorie Keller och Elizabeth Green vittna om på vilket sätt och med vilken kvalitet dessa barn spelade efter bara ett eller två års studier.”

I Rollands arbetsvanor ingick under hela hans lärarkarriär att skriva ner iakttagelser från sin undervisning,

Michael Fanelli

Pedagogen, musikforskaren, författaren och basisten doktor Michael Fanelli är professor emeritus i pedagogik vid University of Northern Iowa, Cedar Falls. Han har också varit lärare i kontrabas på Grinnell College, Wartburg College, Stephens College och University of Missouri-Columbia. Han studerade stråkmetodik för Paul Rolland och har arbetat som lärare vid sommarkurserna för ungdomar vid University of Illinois och som forskningsassistent på Illinois String

Research Project. Paul Rollands hustru, framlidna Clara Rolland, har utnämnt hans doktorsavhandling till den mest vederhäftiga studien av Paul Rollands liv och pedagogik. Michael Fanelli har författat de biografiska artiklarna om Rolland i ”The New Grove Dictionary of Music and Musicians” och i ”The Grove Dictionary of American Music”. För närvarande håller han på att slutföra biografin ”Paul Rolland: A Creative Life in String Teaching and Pedagogical Inquiry”.

Paul Rolland
undervisar stråkkvartett,
cirka 1950.

FOTO: UNIVERSITY OF ILLINOIS ARCHIVES

pedagogiska teorier och elevernas inlärningsprocesser. Några av hans observationer dokumenterades i en dagbok där han noterade händelser, framsteg och personliga reaktioner, presenterade undervisningskoncept eller vilka frågor eller ämnen som helst av betydelse för honom. Ofta skrev Rolland retoriska frågor till sig själv där han funderade på för- och nackdelar med den fråga han tog upp. I många fall förblev dokumentationen eller manuskripten opublicerade. Ibland skulle materialet senare komma att användas för en masterclass, workshop eller i en artikel. Rollands anteckningar avslöjar att han var en person som ständigt omprövade och undersökte teorier och ifrågasatte sig själv, sitt yrke och sin undervisning, för att mest effektivt och ändamålsenligt åstadkomma och förbättra undervisningen/läroprocessen och interaktionen mellan lärare och student.

University of Illinois

1945 erbjöd University of Illinois honom en anställning som chef för stråkkvartetten förenat med en docentur i violin, vilket han accepterade. Louis Potter, cellist vid University of Illinois och medlem av stråkkollegiet, minns vad Rollands ankomst betydde. Rolland träffade kollegiet och beskrev vad han strävade efter, vilket var att University of Illinois skulle bli ett centrum för stråkutbildning i delstaten och så småningom i Mellanvästern och i hela landet, vilket skulle ta en viss tid. Potter konstaterar att Rolland och kollegiet arbetade tätt tillsammans för att åstadkomma en skriftlig läroplan som skulle höja inträdes- och examenskraven. Potter säger: "Vi var alla goda vänner. Vi arbetade tillsammans, också med Waldenkvartetten. Rolland arbetade med [Gilbert] Waller och hela musikkollegiet för att skapa en lärarutbildningsplan för studenter med stråkläroplaner som huvudämne."

Edward Krolick, professor i kontrabas och stråkutbildning vid University of Illinois 1951–1982, berättar om Rollands och Wallers samarbete:

"Det var mycket intressant att se åsiktsskillnaderna om dessa saker [pedagogiken], men allmänt sett fanns det alltid ett starkt band mellan dessa två män, vad jag kunde märka. De var engagerade i vad de gjorde. De var inte dogmatiska med vad de försökte åstadkomma, utan försökte hjälpa både violinister och stråklärare att bli bättre lärare och människor."

Clara Rolland [Paul Rollands hustru] berättade att Rolland alltid uttryckte oro över kvaliteten och välbefinnandet i stråk- och orkesterutbildningarna. Potter berättar: "Det

första året som Rolland var i Illinois tillbringade vi en hel del tid på vägen, vi besökte många skoldistrikt för att lära oss om människors bekymmer och vad de ville ha gjort med stråkundervisningen."

Ett av Rollands innovativa svar på lärarnas bekymmer var att anamma konceptet från Joseph Maddys radiomusikklasser. Instruktioner till lärare och elever som deltog i stråkklasser varje vecka sändes i november 1946 ut i hela delstaten på radiokanalen avsedd för Illinois statliga och privata skolor. Utskrifter av stråckworkshops och radioinstruktioner avslöjar en kontinuerlig utveckling av Rollands undervisningsmetoder, baserad på hans undervisningsmaterial från sena 1930-talet och början av 1940-talet i Simpson Colleges förberedande stråkklasser.

I slutet av 1940-talet och under 1950-talet strävade Rolland som chef för stråkkvartetten vid University of Illinois att uppnå sina högt ställda mål. Med början våren 1946 organiserade han och Potter en årlig stråckfestival på Illinois campus och inbjöd skolorkestrar och lärare från hela delstaten, och man grundade sommarkurserna för ungdom på universitetet. Potter berättar: "Paul var också mycket aktiv med att utveckla ASTA [American String Teachers Association] och 1950 blev han den första redaktören för den tidskrift han gav namnet "American String Teacher". Jag frågade honom hur han hade kommit fram till det namnet, och han sa med eftertryck att alla professionella stråkmusiker i själva verket är lärare som alltid ska ta fram det bästa av det vi har lärt oss som musiker och kombinera det med de nya idéerna om undervisning."

Redaktörskapet var en utmaning för Rolland med tanke på alla hans andra professionella åtaganden, men det erbjöd ASTA-medlemmarna ett forum för att kommunicera med tidens ledande pedagoger, artister och utbildare genom artiklar om ämnen som inkluderade allt

från yrkets tidigaste historia till de senaste idéerna om stråkspelets kinetik.

I centrum inom alla områden

Rolland lämnade Ungern 1938, och 1960 hade han gjort ett så väl bokstavigt som symboliskt språng från staden Budapest till att vara en ledande stråkpedagog vid ett större universitet i USA. Den främsta kvaliteten i Rollands verksamhet under dessa år var det ständiga utflödet av energi, tid och engagemang för att finnas i centrum inom alla områden av stråkutbildning och göra sig tillgänglig för alla som önskade hans tjänster och kompetens. Det som var unikt med Rolland i jämförelse med andra stråklärare i hans generation, med undantag av Samuel Applebaum, var att han hade en klassiskt skolad bakgrund inriktad på konserterande på hög artistisk nivå men ändå helhjärtat drev pedagogiska forskningsprojekt och målmedvetet engagerade sig i stråkutbildning i skolor, både statliga och privata, eftersom han ansåg att dessa elever skulle bli landets framtida stråklärare och artister. American String Teachers Association belönade Rollands gärning och många bidrag vid flera tillfällen. År 1973 fick Rolland "Distinguished Service Award" som "premierar en person som har lämnat ett betydande bidrag till yrket". 2009 inrättade ASTA "Rolland Lifetime Achievement Award" som "efter styrelsens bedömning tilldelas en erkänt skicklig pedagog som har lämnat ett betydande bidrag till yrket

under sin karriär", och 2012 tilldelades Rolland postumt "The Artist Teacher Award" som "ärligen tilldelas en erkänt skicklig nordamerikansk pedagog".

Med tanke på den höjda statusen, en ökande inskrivning av elever på The School of Music vid University of Illinois och stabiliteten vid dess stråkavdelning i slutet av 1950-talet, konstaterade Rolland att läsåret 1960–61 skulle vara ett lämpligt tillfälle för honom att ta ett sabbatsår i Europa och följa olika skolors violin- och stråkundervisning. "Med ett stipendium från amerikanska utrikesdepartementet sändes han ut för att studera stråkundervisningssystem i olika länder och jämföra dem med amerikansk stråkutbildning och ge några föreläsningar om undervisning." (Clara Rolland). Rollands resedagbok visar att han såg fram emot att besöka Efterkrigseuropa, skapa kontakter med kollegor som Yehudi Menuhin och Max Rostal, ge konserter och föreläsningar om stråkpedagogik och det amerikanska systemet för stråkutbildning. Under sina europeiska resor sammanträffade Rolland med flera välkända violinister. Hans möte med David Oistrakh gav honom tillfälle att diskutera pedagogiska frågor av gemensamt intresse.

Rolland blev personligen och professionellt påverkad av det positiva intresse och de kollegiala diskussioner han upplevde som svar på sina pedagogiska teorier och de föreläsningar han gav vid stråkakademier i de länder han besökte. Detta inspirerade honom att grunda "European String Workshop" 1972 i Gmunden i Österrike, där lärare

Spelar du Violin, Viola eller Cello?

- Service
- Reparationer
- Nyttillverkade instrument i Italiensk Tradition.
- Över 30 år i branschen.

www.pederkallman.se

Peder Källman

VIOLINATELJÉ

Amiralitetsgatan 20, 414 65 Göteborg.

www.pederkallman.se Epost: info@pederkallman.se Tfn: 070-325 21 39

Kopia av "A. Stradivari 1716", byggd av Peder Källman.

Paul Rolland

från båda kontinenterna samarbetade, undervisade och gav konserter. Framgången med den europeiska workshopen utvecklades 1974 till "International String Workshop", en mötesplats för deltagare och lärare att framträda och skapa en global läroplan. Workshoparna som följde ledde till ökad spridning av hans teorier och undervisning och höjde hans internationella, pedagogiska status. Enligt Clara Rolland trodde Rolland att modellen med "internationella konferenser" underlättade grundandet av ESTA, AUSTA, JASTA och andra professionella organisationer för stråk-undervisning och på så sätt hade inflytande på att höja standarden på stråkundervisning över hela världen. 1978 tilldelade Eugène Ysaÿe-stiftelsen Paul Rolland Ysaÿepriset för hans betydande bidrag inom området stråkundervisning och stråkinstrumentspel.

Reformrörelsen i amerikansk utbildning

Med början efter den ryska lanseringen av radiosatelliten Sputnik 1957, hade det uppstått oro för kvaliteten och var fokus låg inom det amerikanska utbildningssystemet. Vid tidpunkten för Rollands sabbatsår 1960, började denna oro riktas mot de konstnärliga ämnena i de nationella, offentliga skolsystemen. Reformrörelsen i amerikansk utbildning ledde till många nationella konferenser om problem inom musikutbildningen och hur de skulle lösas. Ett seminarium om musikpedagogik organiserades på Yale University den 17 till 23 juni 1963. Yalekonferensen

behandlade ett förslag om att en akademisk studie av konstnärliga ämnen och humaniora skulle "höja kvaliteten på vetenskapen" i de statliga skolornas läroplaner. Krisen för musikkunskaperna och standarden på läroplanen för skolorkestrar och stråkutbildning behandlades av två stråkkonferenser på Tanglewood somrarna 1963 och 1964. Deltagare från ASTA, stråkavdelningar på colleges och universitet, däribland Paul Rolland, och symfoniorkestermusiker träffades och enades om att kvaliteten på musicerandet i skolorna behövde förbättras. Rolland använde sina positioner som president för ASTA från 1964–66 och ordförande för stråkavdelningen på School of Music vid University of Illinois för att främja de initiativ som föreslogs vid Tanglewoodsymposierna. Han värvade och samarbetade med andra ledande musiker och pedagoger i symposieprojektet. Två av dessa förslag innebar planer på projekt för utbildningsfilmer och forskning om Suzukiundervisningens principer och det utvidgade tillvägagångssättet med utantillinlärning. Dessa kom att bestämma hans forskning under nästa decennium.

1965 fick Rolland stipendium nr. S-832 från Hälso-, utbildnings- och välfärdsdepartementet för forskningsprojektet "En filmad demonstration av Suzukiundervisning av amerikanska förskole- och grundskolebarn och deras mödrar", vilket skulle filmas på Monticello College i Godfrey, Illinois. I sin rapport om filmen anger Rolland de frågor som skulle undersökas:

Nordiska Musikgymnasiet

Nordiska Musikgymnasiet är en gymnasieskola inriktad på klassisk musik och belägen i Stockholm. Skolan erbjuder fullständig gymnasiekompetens (riksrekryterande estetisk spetsutbildning) i kombination med professionell utbildning i klassisk musik. Nordiska Musikgymnasiet är en liten och personlig skola med plats för ca 60 elever. Nordiska Musikgymnasiet har riksintag och välkomnar elever från hela Sverige, Norden samt övriga världen. Intagning sker på samtliga akustiska instrument, sång, komposition och dirigering.

www.musikgymnasiet.se

”Shinichi Suzukis undervisning är kanske det mest betydande bidraget till musikundervisningen under första hälften av detta århundrade. Det är helt klart att hela stråkutbildningen står i tacksamhetsskuld till hans nya metoder ... vilka sammanfaller med hans tro på att barn har förmågan att lära och förstå begrepp och tillägna sig färdigheter i en mycket tidig ålder.”

The Teaching of Action in String Playing

Efter Suzukifilmprojektet diskuterade Rolland och hans kollega Richard Colwell att samarbeta på University of Illinois i ett projekt av stora proportioner för att visa de grundläggande principerna för violin- och stråkspel som skulle kunna tillämpas med vilken metod som helst, i en privat studio eller på skolor för homogena eller heterogena stråkklasser. Colwell berättar:

”Vi talade mycket om Tanglewoodsymposierna ... Paul ville inte att det här projektets läroplan skulle bli en metod. Han gjorde det mycket klart från början att hans material inte skulle ersätta någon metod. Vi skulle ta fram material som kunde användas i vilken metod som helst. ... Jag tyckte att det var en bra idé eftersom vi inte ville konkurrera med andra.”

I projektförslaget som tagits fram för ansökan om finansiering av Illinois String Research Project angavs:

”Syftet med forskningen är att utveckla ett studiematerial som systematiskt kommer att presentera de nödvändiga kraven för att grundlägga spänningsfria och naturliga spelrörelser, god tonbildning och en säker grundteknik för stråkeleven. En medföljande handbok inkluderas med musikexempel, övningar och förklaringar, vilka kan användas som ett komplement till vilken annan metodbok som helst och som med framgång kan användas oavsett elevens ålder. Den kommer att innehålla en rad inspelningar för att fungera som en guide i hemmet för elevens övning. Slutligen är syftet att framställa en serie filmer som ska användas för lärarnas orientering och som instruktioner för eleverna. Detta material kommer att anpassas för statliga skolors stråkundervisning.”

Förslaget i bidragsansökan godkändes och tilldelades 270000 dollar av Hälso-, utbildnings- och välfärdsdepartementet. Rolland och Colwell började planera fas 1 av Illinois String Research-projektet sommaren 1966 i samband med Rollands undervisning på Illinois Summer Youth Music Camp, och projektet avslutades våren 1970. Lärare och konsulter för projektet, bestående av ledande utbildare, pedagoger och flera kinematikspecialister, fungerade som projektgrupper för utprovning och utvärdering av materialet, som användes i 22 av Illinois skolors stråkundervisning och av gruppen från Urbanas skoldistrikt, vilken Rolland själv undervisade. 1971 sammanfattade Rolland projektets omfattning och framgång i en tvåvolymers rapport. I rapporten diskuteras om och hur inspelningarna, filmerna och texten

”The Teaching of Action in String Playing”, med Marla Mutschler som medförfattare, samt undervisningen och det musikaliska material som projektet resulterade i, framgångsrikt hade tacklat de hypoteser som angavs i det ursprungliga förslaget.

Utmärkelser och positiva reaktioner på Illinois String Project mottogs från olika stråkakademier, -skolor, -universitet och -musiker runt om i världen. Colwell relaterar till Ivan Galamian som föreslog att Rolland skulle etablera ett sommarinstitut vid Meadowmount, där Rolland skulle undervisa unga studenter och om möjligt utveckla en lärarutbildning som skulle utnyttja projekt-materialet. Yehudi Menuhin skrev förutseende nog till Rolland att den senaste forskningen till följd av projektet var en ovärderlig källa till pedagogiska insikter och skulle bli Rollands gåva till alla framtida artister och lärare. Hur rätt hade han inte! ☺

Artikeln publicerades ursprungligen i "American String Teacher", vol. 61, nr. 1, i februari 2011. Återgiven med benäget tillstånd av författaren och American String Teachers Association. Inför denna publicering har författaren redigerat och uppdaterat artikeln. Ingen del av texten får kopieras eller användas utan tillstånd och angiven källa.

Översättning: Johan Falk

Bibliografi:

- Arazi, I. (1969). The pied piper of Urbana. *American String Teacher*, 19 (3), 12–17.
- Behrens, H. (1979). Paul Rolland-intervju. *The Strad*, 89 (1066), 961–971.
- Fanelli, M. (2001). Paul Rolland: His teaching career and contributions to string pedagogy and education. (Doktorsavhandling, University of Illinois at Urbana-Champaign, 2001). UMI Dissertation Services, ProQuest No. 3017071.
- Fanelli, M. (2011). Paul Rolland 1911–2011: A centenary celebration. *American String Teacher*, 61 (1), 20–22.
- Fischbach, G. (1987). A letter from Paul Rolland. *The Instrumentalist*, 38 (1), 33–35.
- Mark, M. L. (1986). *Contemporary music education* (2nd edition). New York: Schirmer Books.
- Rolland, C. (1998). Personlig intervju med Michael Fanelli.
- Rolland, P. (1965). A filmed demonstration of the teaching of Shinichi Suzuki with American preschool and grade school children and their mothers as subjects (Cooperative Research Project No. S-382). United States Department of Health, Education, and Welfare, Office of Education, Cooperative Research Project.
- Rolland, P. (1971). Final report: Development and trial of a two-year program of string instruction (Project No. 5-1182. Contract No. OEC 3-6-051182-1634). United States Department of Health, Education, and Welfare, Office of Education, Bureau of Research.

Paul Rolland och hans inflytande

Många av grundstenarna i den framgångsrika amerikanska violinpedagogen Mimi Zweigs undervisning är hämtade från Paul Rolland. Han var direkt och indirekt den som förvandlade henne från nyetablerad yrkesmusiker utan tanke på att undervisa till en av vår tids mest hängivna stråkpedagoger. Här berättar **Mimi Zweig** om Paul Rollands betydelse för hennes karriärval och några av hans tankegångar som har inspirerat hennes undervisning.

AVEN OM JAG bara träffade Paul Rolland en enda gång i början av 1970-talet, förblir han en av de viktigaste influenserna på min undervisning. Jag var violinist i Piedmont Chamber Orchestra, som var "ensemble in residence" vid North Carolina School of the Arts [vid University of North Carolina]. Eftersom det inte var en heltidstjänst, hade jag gott om tid. Min exmake, Jerry Horner, föreslog att jag skulle auskultera hos Nancy Kredel, en då nyutexaminerad student från University of Illinois och elev till Paul Rolland. Jag skulle studera hur hon undervisade barnen i det stråkprojekt hon hade startat i Winston-Salems skolor. Nancy använde sin lärares principer och den inspiration hon hade fått från honom. Först undrade jag varför jag skulle följa Nancy. Jag hade inga tankar på undervisning, och dessutom var jag inte särskilt förtjust i barn. Men efter den första dagen var jag fast och nu, 40 år senare, undervisar jag fortfarande! Förutom att ha tillbringat det året med att följa Nancy och arbetat som assistent åt henne, förändrade filmserien "The Teaching of Action in String Playing" mitt liv. Här fanns svaren på så många frågor som jag hade som 22-åring. Vilket är förhållandet mellan kroppen och fiolen? Hur håller man vänster och höger hand? Är en lägeväxling till och med något som man kan lära sig, för att inte tala om vibrato? Den helg jag såg dessa filmer – och de var gammaldags filmer som hela tiden trasslade in sig i Bell and Howell-projektorns filmhjul – förändrades mitt förhållande till fiolen, och principerna blev en viktig grundsten i min undervisning och mitt eget spel.

Mimi Zweig

Paul Rolland var genial nog att inse att det vi lär ut de första lektionerna lägger grunden för allt som kommer senare. Han var en av de första pedagoger som diskuterade kroppens fria, fysiska rörelser och deras betydelse för att spela musikaliskt med teknisk lätthet. Genom den innovativa teknik han utvecklade, tar han upp alla viktiga frågor om fiolspel: hållningen av fiolen och hur man balanserar den på nyckelbenet, den "geografiska" förståelsen av greppbrädan, smidiga stråkrörelser som definierar de grundläggande stråkarternas, lägeväxlingsrörelser och vibratoimpulser.

På min väg mot att själv bli lärare, sög jag upp information från alla mina lärare, följde många mästarkurser, övade tusentals timmar, spelade och lärde – och lär fortfarande – av mina elever. Allt detta har hållts ner i en smältdegel och kommit ut som mitt eget recept.

Här följer några punkter i min undervisning som är inspirerade av Paul Rolland:

☉ På den första lektionen skapas kroppens relation till instrumentet av känslan av kroppens balans från fötterna och uppåt. Övningen "Frihetsgudinnan" stärker unga violinisters vänster arm. Den görs genom att placera vänster hand i fjärde läget med stöd mot sargen och hålla [vänsterarmen] i 45 graders vinkel uppåt och åt vänster. (Man ser sällan att vänster arm behöver stödjäs mot kroppen, eftersom musklerna redan har utvecklats.) Fiolen placeras sen på nyckelbenet ovanifrån med en cirkelrörelse, som motverkar stelhet.

☉ Att hitta den "höga punkten", som delar strängens längd i två lika delar, är början av den "geografiska" förståelsen av greppbrädan. Denna centralpunkt framkallar flageoletten en oktav över den lösa strängen. Genom att placera fjärde fingret över den "höga punkten" i fjärde läget, hittar också handen sin naturliga form. Greppbrädans geografi kommer senare att delas in i tredjedelar och femtedelar med hjälp av naturflageoletter.

☉ Att markera "magiska X" (jag kallar det magiskt, eftersom det försvinner vid första handtvätten) vid basen av vänsterhandens första finger ger en annan geografisk markör. På första lektionen får eleverna glida upp och ner längs halsen för att grundlägga smidiga lägeväxlingsrörelser resten av livet. "X" används också för att ställa in vänsterhandens läge. Glid ner på "X" från fjärde läget till första läget och lämna fingrarna avslappnade över greppbrädan. Genom att fortsätta att använda oss av "X", kan vi kontrollera balansen i vänsterhandens fingrar. "X" ska vara i nivå med greppbrädan, inte för högt eller för lågt. Den mest effektiva vänsterhandspositionen är när tredje och fjärde fingret ligger bekvämt och du vidgar handen mellan knogarna för att placera första och andra fingret. Efter att ha spelat med fingrarna kommer de att slappna av och hitta sin egen, mest naturliga position.

☉ Allt eftersom eleverna utvecklas fortsätter de innovativa teknikerna. Att "gunga" med vänster arm i sidled

["hängmattan"] håller axelleden fri och tillåter vänsterhands fingrar att ändra vinkel för varje sträng, vilket säkrar en pålitlig intonation. Axelledens rörelsefrihet skapar också möjlighet att röra sig längs greppbrädan och hålla fiolen i ett bra höjdläge.

☉ Lägeväxlingar är greppbrädans transportsystem. Att komma loss från första läget var en stor prestation för mig som ung violinist under utveckling. Det dröjde ganska länge, och när det väl skedde var det med den påtagliga rädslan för att sannolikt inte lyckas hamna på rätt ställe. Rolland kunde förtydliga och förenkla lägeväxlingar. Förutom att glida på "X" i viloläge, får elever med instrumentet i spelläge glida tyst upp och ner längs greppbrädan på varje finger, sedan lägga till stråken och så småningom glida för att hitta flageoletter. (Med flageoletter betonas också att vänsterhandens fingrar måste vara lätta.) Att spela "Au Claire de Lune" med början i första läget och sen fortsätta skalan upp på en sträng ger samma lätthet och säkerhet i alla lägen.

☉ När jag växte upp sades det att man inte kunde lära sig vibrato, och att de som hade ett vackert vibrato helt enkelt måste vara de med talang. Paul Rolland visade att dessa åsikter var oriktiga. Nyckeln till ett vackert vibrato är att frigöra impulserna i armen, handleden och fingrarna. Var och en kommer att finna sin egen naturliga impuls. Han visste också att vibratot inte skulle fungera om man inte ständigt var medveten om hela kroppens fria rörelseförmåga. Under de första lektionerna övas knackningsimpulser med vänsterhandens fingrar som knackar rytmer på fiollockets vänstra sida. Det frigör inte bara vibratoimpulserna, utan bidrar också till att säkra en korrekt position för violinen. (Ett annat av Rollands genidrag var att införa en sak som indirekt påverkar flera andra saker.) Här är några förberedande vibratoövningar som kan introduceras tidigt i ett barns utveckling:

"Stämskruvknackningar" frigör handvibratot. Med handen i första läget, frigör handleden så att knogarna faller tillbaka och slår/knackar på stämskruvorna. Knacka försiktigt i olika rytmer. Armvibratot kan frigöras genom

Mimi Zweig

Mimi Zweig är professor i violinen vid Jacobs School of Music vid Indiana University och ansvarig för Indiana University String Academy. För närvarande undervisar hon sitt 41:a år vid samma universitet.

Sedan 1972 har Mimi Zweig utvecklat en metod för "pre-college"-undervisning som används över hela USA. Hon har gett masterclasses och hållit workshops i USA, Mexiko, Kanada, Israel, Japan, Argentina,

Brasilien och Europa. Hennes elever har vunnit många tävlingar och undervisar och uppträder över hela världen.

Mimi Zweig har också utvecklat ett innovativt, internetbaserat undervisningsverktyg, **Mimi Zweig StringPedagogy.com**, som används i hela världen. Genom ett samarbete med Thomastik-Infeld Vienna Strings och Connolly Music är det numer tillgängligt utan kostnad.

Våren 2006 sände American Public Television en Emmynominerad dokumentär, "Circling Around – The Violin Virtuosi", med studenter från Indiana University String Academy.

Mimi Zweig har besökt och undervisat i Sverige flera gånger, och hon deltog med en grupp elever i Falun i juni 2011, då Svenska Stråkläraryrket arrangerade den 38:e internationella ESTA-kongressen.

Paul Rolland och kollegan vid University of Illinois, Howard Kemp, cirka 1960.

FOTO: UNIVERSITY OF ILLINOIS ARCHIVES

att glida med fingrarna på greppbrädan med fria/lösa fingerleder. Glid upp till femte läget med böjt finger, glid sedan tillbaka med yttersta fingerleden platt. Upprepa på varje sträng. Halvtons fingerglidningar bidrar till att frigöra fingervibratot. Glid med fingret fram och tillbaka i halva tonsteg med yttersta fingerleden böjd på uppvägen och rak på nedvägen.

☉ Vi har nu bara behandlat den vänstra sidan av fiolspelet. Låt oss nu ta en titt på den högra sidan och stråken. Alla Rollands innovativa tekniker baseras åter på att ständigt vara medveten om kroppens fria och cirkulära rörelser. Rörelsefriheten börjar med att man gör en cirkelrörelse med högerhandspizzicato över alla strängar och sen fullföljer cirkeln [”flygande pizzicato”]. Sen fortsätter man med hela stråkcirkel och ”stråkvandringar” (börja vid spetsen och spela med avslappnade små detachéstråk upp till froschen och sen åter ner till spetsen).

☉ Rolland var mycket exakt i sin beskrivning av stråkarter. Ljudet/klangen vid martellato åstadkoms genom att ”dra” strängen från sidan vid nerstråk och att skjuta på den från andra sidan vid uppstråk och sedan lägga till armens rörelse. Detaché åstadkoms med en rörelse (nedstråket) som underlättar för uppstråket att återvända till ursprungsläget med minimal ansträngning. Rollands sätt att lära ut spiccato använder jag för elever i alla åldrar och på alla nivåer. Det börjar med tysta stråkstudsar vid stråkens balanspunkt, sedan lägger man till den horisontella rörelsen med underarmen på undre halvan av stråken medan man fortsätter studsar.

☉ Den samtida repertoar som utvecklades i Rollandprojektet hade en stor inverkan på våra förväntningar på vad vi trodde att unga elever skulle acceptera och förstå. Eleverna spelade stycken som kom direkt från tryckpressarna och älskade dem. I ”New Tunes for Strings” av Stanley Fletcher – av Rolland beställda korta stycken för specifika tekniker – har vi en guldgruva av utsökt musik för stråknöbörjaren. Dessa stycken omfattar

moment som flageoletter, flageoletglissando, pizzicato, intressanta intervaller och attraktiva melodier från hela världen, vilket allt utmanar elevens tekniska gränser på ett logiskt sätt.

☉ Paul Rolland förblir en viktig bidragsgivare till stråkundervisningen eftersom han hade en vision av hela processen för att utveckla violinspelet, från första början upp till hög konstnärlig nivå. För att undervisa på avancerade nivåer är det till oerhört stor hjälp att förstå varifrån vi har kommit. Alla problem, oavsett hur komplicerade de är, kan brytas ned till de enklaste element och lösas med tillräckligt mycket övning. Efter alla dessa år lever arvet efter Rolland vidare genom mina elever. ☺

Artikeln publicerades ursprungligen i ”American String Teacher”, vol. 61, nr. 2, i maj 2011. Återgiven med benäget tillstånd av författaren och American String Teachers Association.

Översättning av Johan Falk. Tack till dr. John Huber för benägen hjälp med översättningen.

Mimi Zweigs beskrivningar av övningarna är ganska kortfattade i originalartikeln på engelska och blir ibland något kryptiska i svensk översättning. På ”Mimi Zweig StringPedagogy.com” finns övningarna beskrivna med små filmer som klarlägger de kortfattade beskrivningarna i artikeln.

För dig som älskar musik!

Lilla Akademiens Musikgymnasium

Spetsutbildning i musik
med riksrekrytering

Öppet hus: 14 januari kl 12-16
Infokvällar: 21 november
och 8 februari, kl 17-19

www.lillaakademien.se

Webbshop: www.fiolaffaren.se

Fiolaffären
I STOCKHOLM AB

Välkommen till vår nya notavdelning!

Vi har tagit över Aulos musik's notlager och kan nu erbjuda noter för alla instrument i vår butik i Stockholm. Det kommer att ta lite tid att få in dem i webbshopen, men det går bra att ringa eller maila om du söker efter något.

Tobakspinnargatan 4, 08-668 13 15, mån-fre 11- 18 & lör 11- 15

Wennerströms Musikaffär – 35 år i branschen

Vi finns i Lerum utanför Göteborg och är helt specialiserade på stråkinstrument och tillbehör.

Vi har ett stort utbud av kvalitetsinstrument för såväl nybörjare som yrkesmusiker. Tillsammans med Pohls Fiolateljé i Göteborg erbjuder vi dessutom reparationer och underhåll.

www.wennerstromsmusik.se
thorbjorn@wennerstromsmusik.se
Berghemsvägen 8, 443 35 Lerum
Tel: 0302-147 37 eller 070-957 28 30
Pohls Fiolateljé 031-20 92 42

Fiolbyggaren i Malmö

Välkommen till din nya fiolbyggare i Malmö!

Allt inom stråkinstrument.

Försäljning av nya och begagnade instrument, stråkar och tillbehör.

Reparation av alla stråkinstrument och stråkar.

Hobby- eller yrkesmusiker, lärare, musikskolor:
vi skraddarsyr en lösning efter era behov.

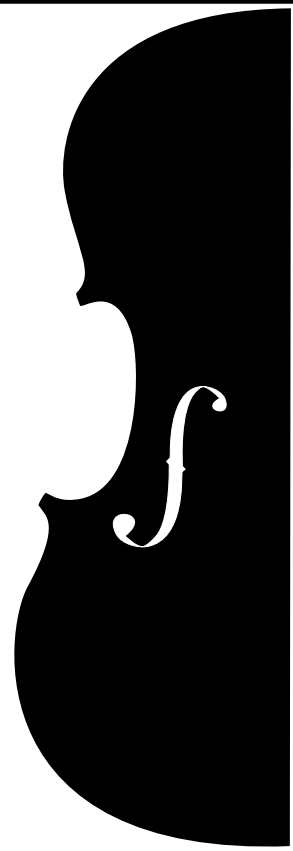
Ring gärna för mer information.

Fiolbyggaren i Malmö – kvalité till låga priser

Falkmansgatan 3, 217 62 Malmö

Tel 040-855 58

info@fiolbyggaren.se   www.fiolbyggaren.se

Ung ton stråk

Linköpings kammarmusikförening anordnar förutom ordinarie generalprogram kammarmusik för barn och ungdomar. Här berättar **Mats Strand**, profilansvarig för den klassiska inriktningen på Lunneveds folkhögskola, om det senaste projektet för stråkar.

LINKÖPINGS KAMMARMUSIKFÖRENINGSGÅR under namnet "Ung ton" och finns för brass, träblås, piano och stråk. Ungdomar från olika kulturskolor och folkhögskolor träffas en helg och får lektioner av en gästlärare. Allt arbete resulterar i en konsert.

"Ung ton stråk" anordnades helgen 12–13 november på Lunneveds folkhögskola. Gästlärare var Matts Eriksson som arbetar som violinist i Norrköpings Symfoniorkester och har en gedigen bakgrund som kammarmusiker. Han studerade bland annat för Alban Berg-kvartetten och Amadeuskvartetten och är nu primarie i östgötabaserade Matinkvartetten.

Pekingkvartetten från Norrköping deltog i "Ung ton stråk": Vidar Karlsberg och Thomas Nichols – violin, Luis Mohapatra – viola och Paul Nichols – violoncell.

Deltagare var en ensemble från vardera Norrköpings, Linköpings och Motala kulturskolor samt Lunneveds folkhögskola. Tre lektioner per ensemble och övningsmöjligheter mellan lektionerna gav ett fantastiskt resultat på konserten i Wallenbergsalen i Linköping.

Alla deltagarna spelade också stråkorkester tillsammans under ledning av Matts, och ett par satser ur Peter Warlocks "Capriolsvit" spelades på konserten. Ett fint förarbete inför helgen av lärarna från de olika skolorna och Matts inspirerande arbete mynnade ut i en härlig stämning, där eleverna kunde inspireras av varandra och få ny energi att fortsätta

Matts Eriksson

kammarmusicera! Ett fantastiskt sätt att umgås, eller hur?

Här följer några frågor till violasten Sara Wahlgren som deltog i stråkhelgen:

Hur upplevde du helgen?

Givande! Det var tacksamt att ha tre olika tillfällen med Matts, eftersom det gav möjlighet att utvecklas och testa alla tips han gav. Det var lagom mycket speltid, och konserten blev så mycket mer varierad med

alla olika kvartetter och deras olika styrkor, stycken och spelstilar.

Vad betyder kammarmusiken för dig?

Mycket. Att spela tillsammans i olika konstellationer är det som är den största drivkraften för mig, och det är också det roligaste sättet att musicera. Särskilt i mindre ensembler där man får möjlighet att ta ett större ansvar, och där ens egna musicerande spelar så pass stor roll för det slutgiltiga resultatet. Alla borde spela kammarmusik.

Vad lärde du dig denna helg?

Att forma musiken på andra sätt än hur jag först tänkte att det skulle vara, att börja tänka mer på alla olika effekter som man kan göra kammarmusikaliskt. Till exempel så gav Matts oss tipset att vi skulle spela betydligt mycket mer staccato än vad någon av oss hade tänkt, och det gav en helt annan effekt.

Finns det någonting annat du vill tillägga?

Det var en superkul helg som förhöjdes av den spontanitet och musikalitet alla medverkande uppvisade. Det enda att klaga på är att jag inte har upplevt fler helger som denna! 😊

Branschförbundet för utbildade
violinbyggare och reparatörer

SVERIGES
VIOLINBYGGARMÄSTARE

www.violinbyggarmastarna.se

HÖSTTERMINEN HAR BARA en vecka kvar nu, och julen är snart här. Jag har arbetat min första termin på många år utan fiolelever. Ja, totalt utan elever har jag inte varit, då jag har min fiolklass på särskolan. Men jag har inte arbetat i någon kulturskola, och det har faktiskt känts lite sorgligt. Kanske det känns så när man går i pension också. Det som man har arbetat med i så många år, och som har tagit en så stor del av ens liv, tar plötsligt slut. All min erfarenhet, allt material och alla mina fina kontakter har ingen betydelse längre. Men så är livet. Om jag inte vill flytta, så får jag acceptera det. En fördel är att jag numera inte behöver pendla så långt. Och jag ville inte vara kvar i den omorganisation som blev på min förra arbetsplats. Jag valde själv att sluta.

Särskolans fiolklass

Jag startade med sju pojkar i särskolans fiolklass i höstas. Nu hade vi en sådan tur att det kom en ny flicka till klassen, så nu är det åtta elever. När den nya flickan kom till skolan i mitten på terminen, så trodde jag inte att hon skulle klara av att hoppa in. Men se där hade jag fel, hon klarade allt som pojkarna hade lärt sig på en gång. Vi tränar energiskt på vår fioltimme, och barnen tycker att det är roligt att spela. På sista skoldagen innan jullovet ska vi göra vårt första framträdande och spela för alla klasskamrater och personal.

Skillnaden med att ha fiolklass i särskolan mot i grundskolan är att allt går mycket långsammare att lära in. Fast det stämmer inte helt, då några av eleverna lär sig ganska snabbt. Barn som går i särskolan har en utvecklingsstörning. Till det kan de ha flera olika tilläggshandikapp som till exempel autism eller ADHD. Det kan hända en hel del oplanerade saker på våra lektioner, men det är roligt att få uppleva barnens glädje över att de kan spela.

Fiolklasskonceptet är ju så bra. Med enkla medel och pianoackompanjemang kan man få det att låta riktigt bra.

Något att se fram emot

Alldeles nyligen var jag på studiebesök på en särskola i Stockholm. Besöket resulterade i att jag nu har planer på att i vår besöka samma skola och ge en konsert med fiolklassen. Vi ska söka pengar till resan, och jag hoppas att vi ska lyckas med det. Att jobba mot ett mål, och ha något att se fram emot, känns bra och kan sporra både fiolklassen och mig. Många av er i landet arbetar med stråkklasser både i vanliga skolan och i El Sistema. Några kanske också har stråkklasser i särskolan. Om ni finns så vill jag väldigt gärna ha kontakt med er för ett eventuellt utbyte.

Nyårskonsert

Andra musikaliska saker som händer i mitt liv är att i morgon kväll så kommer Norrbo spelmannslag hem till mig för terminens sista övning. Vi ska äta en jultallrik och finlipa låtarna som vi har övat på i höst. På nyårsafton bjuder vi på en konsert här i byn. På fjärde advent har kyrkokören julkonsert, och då är jag med och spelar fiol. Det är alltid roligt med sådana uppdrag.

Tack och adjö!

Jag har skrivit i ESTA News i väldigt många år. Jag har berättat om mitt arbete, mina elever och funderingar kors och tvärs. Nu när jag inte arbetar i någon kulturskola och har fiolelever så är det dags för mig att sätta punkt för skrivandet. Även det känns lite konstigt, men vad ska jag skriva om och delge er om jag inte har någon verksamhet att berätta om? Nej, risken är väldigt stor att jag blir en tråkig krönikör. Jag arbetar som klassmusiklärare och musikterapeut, och det är ju lite annat än fiolutbildning. Jag kommer nu att försöka fokusera mer på musikterapi.

Jag har anmält mig till ESTA-kongressen i Kazan i Ryssland. Få se om jag får visum. Får jag åka så tror jag att det kan bli väldigt spännande. Det får bli ett litet avslut på min fiolpedagogkarriär.

Tack för alla år ni har läst "Ta dig ton"!

Med vänlig hälsning,

Marita Sandberg – fiolpedagog/musikterapeut
fiolmarita@gmail.com

Nya medlemmar

Anita Björken (vln/vla)

Strömstadsvägen 17
857 34 Sundsvall
060-12 44 21/070-583 05 35
anita.bjorken@skola.sundsvall.se

Agnes Casimir Lindholm (vln/vla/vlc)

Bräckan
464 93 Mellerud
070-404 29 58
agnes.casimir.lindholm@gmail.com

Camilla Fallqvist (vln/vla)

Gärdesgatan 3
598 96 Vimmerby
0492-500 64/073-708 42 04
camilla.fallqvist@hkedu.se

Jenny Furugård (vln)

Bergsundsgatan 13
117 37 Stockholm
076-103 20 88
jenny.furugard@gmail.com

Monika Gango (vlc)

Sandgatan 3
561 42 Huskvarna
073-836 00 25
info@gango.se

Mikaela Grönberg (vlc)

c/o Anna Brink, Nya Rådstugugatan 15
602 24 Norrköping
070-649 23 43
mikaela.gronberg@gmail.com

Helga Hencz (vln)

Sägensgatan 62
422 58 Hisings Backa
073-656 34 17
helga.hencz@gmail.com

Ann-Sofi Ingwolson (vlc)

Snickaregatan 4
573 34 Tranås
0730-45 70 26
annsofi-ingwolson@gmail.com

Bo Karlsson (vln)

Navigationsvägen 9
139 53 Värmdö
070-634 18 98
bo.karlsson@varmdo.se

Lena Kroon (vln/vla)

Gundlabo Ängliden 1
514 61 Dalstorp
0321-604 04/073-77 88 174
lena_kroon@hotmail.com

Nia Kuoppala (vln/nyh)

Brunnsgatan 9
733 31 Sala
070-482 41 75
nia.kuoppala@skola.sala.se

Kristina Lindgård (vlc)

Landalabergen 14, lgh 1203
411 29 Göteborg
076-764 99 23
kristina.lindgard@oh.goteborg.se

Maria Lith (vlc)

Dr. Saléns gata 1
413 22 Göteborg
070-759 29 30
marialith@hotmail.com

Kari Manell (vln)

Libergsgatan 2
644 31 Torshälla
016-34 48 09/073-378 52 82
kari.manell@eskilstuna.se

Mikael Mattsson (vln/vla)

Bäckebovägen 91
856 53 Sundsvall
0730-91 03 70
mattsson_mikael@hotmail.com

Stina Möller (vln)

Drachmannsgatan 4, lgh 1104
168 49 Bromma
070-370 91 92
stina.moller@edu.habo.se

Jennie-Anne Pedersen (vlc)

Rönblomsgatan 11, lgh 1290
212 16 Malmö
072-223 15 21
mgy14jpe@student.lu.se

Sigrid Richardsson (vlc)

Åkragatan 5 A
733 35 Sala
073-332 82 64
sigridrickardsson@hotmail.com

Maria Rodrick (vln)

Kjellsgatan 6
215 65 Malmö
070-537 79 73
mariarodrick1@gmail.com

Hervor Schweidenbach (kb)

Albert Målares väg 9 F
187 75 Täby
08-792 01 46
hervor@schweidenbach.se

Mirjam Simonsson (vln)

Smörgatan 8, lgh 1103
412 76 Göteborg
073-152 62 68
mir_jam@hotmail.com

Eva Sjögren van Berkel (vln)

Tärnmåsvägen 13
123 52 Farsta
08-707 98 58
eva.van.berkel@gmail.com

Emma Strååt (vln)

Decenniumgatan 30
415 10 Göteborg
070-767 06 98
emma.straat@lundby.goteborg.se

Ida Sundell (vln)

Salagatan 15 C, lgh 1203
753 30 Uppsala
072-569 34 96
ida_sundell@hotmail.com

Notiser

Lina Söderholtz Florén (vln)
Skyttevägen 60
181 46 Lidingö
linasoderholtz@hotmail.com
070-219 48 50

Sofie Wingren (vlc)
Ensittarvägen 8
532 38 Skara
070-562 46 03
sofie.wingren@gmail.com

Maj-Britt Ström till minne

Violinpedagogen och kollegan Maj-Britt Ström avled 30 augusti efter en tids sjukdom. Maj-Britt började undervisa enligt Suzukimetoden redan 1977 i Örebro kommunala musikskola. 1980 startade hon och hennes make Börje musikskola på uppdrag av Betelkyrkan, och där influerade hon hundratals elever med sin värme och entusiasm ända till 2015. Många är vi kollegor som har fått njuta av Maj-Britts empatiska och generösa sätt att dela med sig av både kunskap och material.

Jag träffade Maj-Britt sista gången på en konsert på Musikhögskolan i Örebro hösten 2015. Då var hon nybliven pensionär som njöt av sin ledighet och sa sig ivrigt läsa varje nytt nummer av ESTA News. Jag önskar att vi fick ha Maj-Britt kvar hos oss, men så blev det inte utan vi får ha hennes varma leende i minnet. Jag vill sända mitt varmaste deltagande till familjen.

Päivikki Wirkkala-Malmqvist
Ordförande i Svenska Stråkläraryrket

Ännu en trogen SSF-medlem har lämnat våra lärarled. Under hösten nåddes vi av budskapet att vår uppskattade kollega Maj-Britt Ström lämnat oss i slutet av sommaren, efter en mer än fyrtyoårig gärning som entusiastisk fiol-lärare i Örebro. Maj-Britt blev 70 år.

Jag träffade Maj-Britt första gången en sommar på slutet av 60-talet när vi auskulterade på en av de legendariska Kallkurserna. Vi var studenter, visserligen överåriga för att vara elever på kursen, men unga, entusiastiska och intresserade av undervisningen och metodiken som vi kunde ta del av där. Maj-Britts genuina intresse för undervisning fanns alltså redan från början och utvecklades vidare i pedagogklassen för Sven Karpe på "Ackis", Kungliga Musikhögskolan i Stockholm, i början av 70-talet. Och när Svenska Stråkläraryrket bildades 1973 var det naturligt för oss blivande lärare att gå med.

Det var också då vi först började höra talas om Suzukimetoden, som sen kom att bli en viktig del av

Maj-Britts livsgärning – och här var hon en pionjär. Hon började på slutet av 70-talet att försöka införa Suzukiundervisning i kommunala musikskolan i Örebro, där hon verkade. Men musikskolan där var inte riktigt mogen för denna nymodighet just då. Övertygad om att detta dock var en riktig och framkomlig väg startade hon och maken, kyrkomusikern Börje – de var ett par redan under Ackistiden, en musikskola i Betelkyrkans regi där Suzukimetoden fritt kunde tillämpas. Sedan dess har tusentals barn passerat Betelkyrkans musikskola i Örebro och fått ta del av Maj-Britts varma och kärleksfulla undervisning. Att det var hon som tog Suzukiundervisningen till Örebro har blivit ett av Maj-Britts fina eftermälen. Vi minns med värme Maj-Britt som en outröttlig entusiast, inspiratör och eldsjäl i fru Musicas tjänst.

Johan Falk
Kassör i Svenska Stråkläraryrket

Maj-Britt Ström

FOTO: MATS-OLOF LILJEGREN

Vinnare i Paris: Philippe Dormond och Stefan Lindholm.

Suzukilärarkurs

I samband med Svenska Suzukiförbundets stråkläger i Jönköping 26–30 juni 2017 ordnas en lärarkurs som riktar sig till lärare som är intresserade av att veta mer om Suzukimetoden, och till Suzukilärare som vill fylla på "bränsle" till fortsatt arbete med eleverna.

Kursinnehåll:

- Auskultation (alla dagar) – Suzukigrupper, masterclass, kammarmusik, orkester, ECE (Early Childhood Education), kör.
- Sven Sjögren, ordförande i Svenska Suzukiförbundet, ger en presentation av Shinichi Suzukis filosofi (måndag).
- Diskussion och träff med undervisande lärare (tisdag–torsdag).
- Varje morgon ergonomisk uppvärmning med Päivikki Wirkkala-Malmqvist.
- Spel tillsammans i mån av intresse och tillräckligt deltagarantal.
- Möjlighet att delta i kursens alla fritidsaktiviteter och konserter.

Mat och logi arrangerar deltagarna själva.
Kursavgift samt anmälan: Svenska Suzukiförbundets hemsida, swesuzuki.org.
Kursmentor: Sven Sjögren
Kursansvarig: Päivikki Wirkkala-Malmqvist
Vid frågor mejla till paivikki.wirkkalamalmqvist@gmail.com

Notiser önskas

Vad händer där du arbetar? Önskar du kontakt med andra lärare för ett projekt? Eller vill du delge oss synpunkter på innehållet?

Mejla dina notiser till estanews@estasweden.se.

Svensk cello vann i Paris!

En svensktillverkad cello har tilldelats första pris i den internationella cellotävlingen "VioloncellenSeine" i Paris för bästa klang, ljud och spelbarhet. Cellon är ett samarbetsprojekt mellan violinmakarna Stefan Lindholm och Philippe Dormond. Den tillverkades i Stockholm under 2016 och är en kopia av en cello från 1700-talet av Antonius Stradivarius. Cellofestivalen pågick vid Conservatoire à Rayonnement Régional i Paris 2–4 december.

LINDHOLMS VIOLINATELJÉ
Stråkinstrument sedan 1907

När du köper ditt instrument genom Lindholms Violinateljé får du ett smidigt och tryggt instrument ägande. Vi hjälper alltid till med framtida service och underhåll samt att vi finns tillgängliga för råd och hjälp om problem uppstår.

Vi erbjuder äldre högkvalitativa stråkinstrument till förmånliga priser i följande kategorier:

LIGHT pris från SEK 12.000

MEDIUM pris från SEK 35.000

GRAND pris från SEK 75.000

STRÅKAR pris från SEK 1.700

Skulle du även vilja byta upp dig i framtiden tar vi även ditt instrument i inbytet.

Med våra instrument och stråkar medföljer alltid en skriftlig GARANTI i form av uppdaterad försäkringsvärdering och ägarbevis.

Välkomna att kontakta oss för rådgivning!
Provspejning i Täby, norra Stockholm
073-026 8806 | stefan@lindholmsviolinatelje.se | www.lindholmsviolinatelje.se

POSTTIDNING A

Retur – Retour: SSF, % Johan Falk, Skeppargatan 23 A, SE-114 52 Stockholm, Sweden

SEBASTIAN SKARP

VIOLINATELJÉ

Expertis, värderingar och handel.

Member of Entente Internationale des
Maîtres Luthiers et Archetiers D'Art

SVERIGES
VIOLINBYGGARMÄSTARE

Violoncell byggd av Sebastian Skarp

Sebastian Skarp Violinateljé, Regeringsgatan 72, 111 39 Stockholm.
Tel: 08-22 24 20, www.sebastianskarp.se